

Kristna skolor – den verkliga bilden

En jämförande analys av måluppfyllelse, segregation
och värdegrund mellan kommunala skolor och skolor
med kristen konfessionell inriktning



Sven Magnusson
Hans Gabre
Per Ewert

 CLAPHAM
INSTITUTET

Rapport 10:2026

Kristna skolor – den verkliga bilden

En jämförande analys av måluppfyllelse, segregation
och värdegrund mellan kommunala skolor och skolor
med kristen konfessionell inriktning

Copyright: Claphaminstitutet

Omslagsbild: Kristinaskolan

Om rapportförfattarna:

Sven Magnusson är utvecklingskoordinator hos Kristna Friskolerådet, skolchef för fem skolhuvudmän och driver Edvice Skolkonsult

Hans Gabre, lärare, skolledare och skolutvecklare, har arbetat med ett flertal skolor och under 25 års tid arrangerat skolkonferenser samt kurser inom Kristna Friskolerådet

Per Ewert är direktor vid Claphaminstitutet, samt följer på sekulariseringsprocessen i Sverige, med fokus på kyrka och skola

ISBN: 978-91-88163-96-7

Innehåll

Inledning	4
Kritik mot konfessionella skolor	4
2. Rapportens upplägg	5
2.1 Syfte och frågeställningar	5
2.2 Metod och material	6
2.3 Analytiskt fokus: hur mäts segregation?.	6
2.4 Begränsningar och tolkningsramar.	6
3. Bakgrund och sammanhang	7
3.1 Konfessionella skolor i ett europeiskt perspektiv	7
3.2 Konfessionella skolor i Sverige	9
4. Kristna skolor – segregering eller inte?	10
4.1 Elevers bakgrund - föräldrarnas utbildningsnivå	11
4.2 Elevers bakgrund - andel elever med utländsk bakgrund	12
4.3 Elevers bakgrund - religiös bakgrund	12
4.4 Elevers bakgrund - Varför väljer familjer med annan livsåskådning en kristen skola?	13
5. Kristna skolor – kunskaper och resultat	16
5.1 Kunskapsresultat	17
5.2 Är betygen rättvisande?.	18
6. Kristna skolor – värdegrund och elevupplevelser	21
6.1 Trygghet	22
6.2 Förhindra kränkningar.	23
6.3 Studiero	24
6.4 Elevinflytande	25
6.5 Övrigt	26
7. Slutsatser och rekommendationer	27
7.1 Sammanfattande slutsatser.	28
7.2 Integration och segregation	28
7.3 Kunskapsresultat och betygssättning	28
7.4 Trygghet, studiero och värdegrund	29
7.5 Sverige i ett europeiskt perspektiv	29
7.6 Konsekvenser av ett förbud mot konfessionella skolor.	29
7.7 Rekommendationer	30
Källförteckning	31

Inledning

Skolan är alltid en viktig valfråga i Sverige. Detta gäller även 2026. Här finns många angelägna frågor om hur undervisning, arbetsro och centrala värderingar ska kunna stärkas i den allmänna skolan. I denna debatt har särskilt skolor med konfessionell inriktning lyfts fram som ett problemområde.

I Sverige är begreppet *skola med konfessionell inriktning* ett juridiskt definierat begrepp som avser fristående skolor där konfessionella inslag kan förekomma som frivilliga moment utanför undervisningen. Undervisningen ska, enligt skollagen, vara ickekongfessionell i både kommunala och fristående skolor.

Det finns 53 konfessionella grundskolor i Sverige under läsåret 2025/26. Av dessa har 50 kristen inriktning, två judisk och en muslimsk. Samtliga fem konfessionella gymnasieskolor är kristna.¹

Kritik mot konfessionella skolor

I den offentliga debatten framförs återkommande två huvudsakliga invändningar mot konfessionella skolor:

- 1) att de bidrar till segregation genom att samla elever med liknande bakgrund,
- 2) att de förmedlar värderingar som strider mot skolans värdegrund.

Dessa påståenden återkommer i politiska program, utredningar och opinionsbildning från olika aktörer. Debatten förs ofta i generella termer om "religiösa skolor", trots att den faktiska tillämpningen i Sverige nästan uteslutande berör skolor med kristen inriktning.

Den socialdemokratiska regeringen presenterade 2022 en lagrådsremiss om etableringsstopp för konfessionella skolor. Förslaget hann aldrig behandlas av riksdagen före valet samma år, och togs inte upp av den nya regeringen. I remissen framförs tesen att konfessionella friskolor verkar segregera.² Det uttrycks också att dessa friskolor riskerar att motverka grundläggande värden i skolan, som jämställdhet, saktighet och allsidighet.³ Lagrådsremissen understryker återkommande att konfessionella skolor riskerar att främja våldsbejakande extremism och segregering.⁴ Skolor som "primärt vänder sig till en avgränsad grupp" riskerar att bidra till "ökad skolsegregation eller till att motverka integration genom att elevsammansättningen riskerar att få en etnisk eller religiös homogenitet".⁵

Vid presentationen av den utredning som låg till grund för lagrådsremissen, betonade utredaren att det krävs starka skäl för att en stat ska kunna särbehandla skolor med en viss inriktning. Som exempel på sådana skäl nämndes att minska segregation och om skolorna har utmärkande låga betyg.⁶

1 Skolverket, <https://www.skolverket.se/om-skolverket/webbplatser-och-tjanster/andra-webbplatser-och-tjanster/skolenhetsregistret>, hämtad 2026-03-09

2 Regeringen, "Etableringsstopp för fristående skolor och fristående fritidshem med konfessionell inriktning", Lagrådsremiss 14 juli 2022. 11.

3 Ibid. 37.

4 Ibid. 10-12, 42f, 51, 71.

5 Ibid. 41.

6 Emma Olsson, "Utredaren: Svårt stoppa religiösa friskolor", *Lärarnas Tidning*, 8 januari 2020

I remissen målar Socialdemokraterna upp en vision av en "likvärdig kunskapsskola".⁷ Utöver detta vill partiet också, som en del av sin friskolepolitik, "ta krafttag mot glädjebetygen"⁸. Utifrån alla dessa målsättningar blir följdfrågan då om ett förbud mot konfessionella skolor faktiskt skulle utgöra en positiv påverkan för de målsättningar och värden som Socialdemokraterna säger sig vilja värna i skolan.

Även Liberalerna har intagit en kritisk hållning till konfessionella skolor. Partiet har uttalat målsättningen att inga konfessionella skolor ska finnas i Sverige år 2030. I partiets skolprogram anges att konfessionella skolor begränsar jämställdheten, tvingar in barn i religion och bidrar till segregation och upprätthållandet av hederskulturer.⁹ I rapporten *Skolans organisering*, antagen av landsmötet 2025, framförs bedömningen att det nuvarande friskolesystemet medför risker för extremism, indoktrinering och bristande kvalitet.¹⁰

Liberalernas rapport menar att kommunerna inte hinner med den tillsyn som ska undanröja problem med "våldsbejakande extremism m.m." på konfessionella förskolor. Sådana förskolor sägs också riskera att "cementera utanförskap och att indoktrinera små barn i religion".¹¹ Partiet tycks därtill sätta likhetstecken mellan "religiösa friskolor och segregeringsskolor", vilka man slår fast inte "hör ... hemma i det svenska skolsystemet".¹²

Sammantaget intar Liberalerna i denna fråga en hållning som i flera avseenden överensstämmer med Socialdemokraternas. Båda partierna uttrycker en principiell kritik mot konfessionella skolor utifrån antaganden om segregation, kunskapsresultat och värdegrund. I den offentliga debatten har det samtidigt noterats att delar av denna kritik ofta relaterar till erfarenheter från muslimska miljöer, även om detta sällan uttrycks explicit i de aktuella texterna.

2. Rapportens upplägg

2.1 Syfte och frågeställningar

Syftet med denna rapport är att **empiriskt pröva centrala påståenden i debatten om konfessionella skolor** – vilket i praktiken är liktydigt med kristna skolor – i Sverige. Analysen fokuserar på tre övergripande frågeställningar:

- 1) Bidrar kristna skolor till segregation, mätt i socioekonomi, utländsk bakgrund och religiös mångfald?
- 2) Hur står sig kristna skolors kunskapsresultat i jämförelse med kommunala skolor och riket som helhet?
- 3) Hur upplever elever i kristna skolor trygghet, studiero och värdegrundsarbete i jämförelse med andra skolor?

Som jämförelse görs dessutom en faktagenomgång av hur situationen är för kristna skolor i några europeiska länder som kulturellt ligger nära Sverige.

7 Regeringen, "Etableringsstopp för fristående skolor och fristående fritidshem med konfessionell inriktning", Lagrådsremiss 14 juli 2022. 42.

8 "Friskolor", Socialdemokraternas webbplats. <https://www.socialdemokraterna.se/var-politik/a-till-o/friskolor>, hämtad 3 februari 2026.

9 TV4, "L vill avveckla alla religiösa skolor: "Barn ska inte indoktrineras", <https://www.tv4.se/artikel/6YpwjycV2a9qISXfKiBgvV/l-avveckla-alla-religioesa-skolor>, hämtad 5 februari 2026.

10 *Skolans organisering, Liberalerna, 2025. 6f.*

11 Ibid. 8.

12 Ibid. 7.

2.2 Metod och material

Till denna rapport har vi dels använt tidigare forskning och rapporter som bakgrundsunderlag. I huvuddelens kvantitativa analys har vi framför allt använt statistiskt underlag från Sveriges Officiella Statistik (SOS), som för skolväsendet hanteras av Skolverket. I dessa data har skolor med kristen konfessionell inriktning identifierats och analyserats som en egen grupp, i första hand i jämförelse med kommunala skolor. I vissa analyser inkluderas även gruppen enskilda skolor som helhet samt riket totalt. Vi bygger också på Skolenkäten, Skolinspektionens årliga enkät, för grundskolans årskurs 8 och gymnasiets år 2 angående frågeställningar som rör den värdegrund som läroplanerna slår fast ska gälla för svensk skola.

I ett avsnitt gör vi också en kvantitativ analys av religiös bakgrund bland elever i kristna skolor, kombinerad med en kvalitativ analys av varför familjerna valt just kristna skolor. En sådan sammanställning saknas i tidigare forskningsstudier, och i detta avsnitt bygger vi därför på en enkätundersökning av Kristna Friskolerådet från 2022, och som komplettering till denna har vi också genomfört en ny enkätundersökning om orsaker till att föräldrar utan kyrklig tillhörighet väljer att sätta sina barn i kristna skolor.

2.3 Analytiskt fokus: hur mäts segregation?

Begreppet segregation används i skoldebatten på flera olika sätt och utan entydig definition. I denna rapport analyseras segregation utifrån tre huvudsakliga mätetal:

- 1) **Socioekonomisk bakgrund**, mätt genom föräldrars utbildningsnivå
- 2) **Utländsk bakgrund**, definierad som elever födda utomlands eller med två utlandsfödda föräldrar
- 3) **Religiös och livsåskådningsmässig mångfald**, baserad på enkätdata

Dessa mått används sammantaget för att ge en bredare bild av elevsammansättningen än vad enskilda indikatorer kan erbjuda.

2.4 Begränsningar och tolkningsramar

I vissa delanalyser är antalet elever i gruppen kristna skolor relativt litet. Detta gäller särskilt vid uppdelningar på undergrupper, exempelvis elever födda utomlands. Resultaten vid dessa delfrågor bör därför tolkas med viss försiktighet på detaljnivå. Där så är fallet anges det särskilt i texten.

Samtidigt är ett genomgående drag i materialet att mönstren är konsekventa över flera indikatorer och datakällor, vilket stärker tillförlitligheten i de övergripande slutsatserna.

När det gäller enkätundersökningar om religiös bakgrund baseras dessa på skolornas uppskattningar utifrån kännedom om elevernas familjer. Sådana uppgifter medför med nödvändighet viss osäkerhet, men ger trots detta en unik och hittills saknad överblick över elevsammansättningen i kristna skolor.

3. Bakgrund och sammanhang

3.1 Konfessionella skolor i ett europeiskt perspektiv

Andelen elever i konfessionella skolor – alltså skolor kopplade till en viss trosuppfattning – varierar kraftigt mellan Europas länder. I flera europeiska länder är "konfessionell skola" ett juridiskt definierat begrepp – en skola som i undervisning, vardag eller organisation har inslag som aktivt bekänner eller förkunnar en viss religion. Dock råder stor variation mellan länderna, både i hur begreppet förstås och vilka kriterier som tillämpas för att en skola formellt ska räknas som konfessionell.

Den konfessionella inriktningen förväntas i nästan alla länder ta stort utrymme i skolorna. Detta hör samman med artikel 2 i Europakonventionens första tilläggsprotokoll, som stadgar att staten ska "respektera föräldrarnas rätt att tillförsäkra sina barn sådan utbildning och undervisning som står i överensstämmelse med föräldrarnas religiösa och filosofiska övertygelse". Europadomstolen har slagit fast att konventionens formulering syftar till att "säkerställa möjligheten till pluralism inom skolväsendet, vilket är absolut nödvändigt för bevarandet av det demokratiska samhället"¹³. I länder som Tyskland och Norge kan konfessionella skolor till och med bli av med sina tillstånd om de inte är tillräckligt konfessionella – ett resultat av att lagstiftaren ser det som nödvändigt för ett demokratiskt samhälle att det finns ideologiska alternativ inom utbildningsväsendet. Sverige sticker i europeisk jämförelse ut kraftigt med det ytterst begränsade utrymmet för den konfessionella inriktningen.

Följande inriktningar är de mest förekommande i europeiska länder:

- **Kristna skolor:** Utgör den absoluta majoriteten bland konfessionella skolor i Europa
- **Muslimska skolor:** Utgör endast en liten andel, men finns bland annat i Storbritannien, Sverige, Nederländerna, Frankrike och Tyskland.
- **Judiska skolor:** Förekommer i begränsad omfattning, ofta i större städer och i länder med historisk judisk minoritet.
- **Andra religioner:** Exempelvis hinduiska skolor eller waldorfskolor med specifik antroposofisk bakgrund (dessa räknas dock inte alltid som konfessionella i statistiken).

I samtliga undersökta länder måste offentligt finansierade konfessionella skolor följa nationella läroplaner, syfta till saklig och pluralistisk undervisning och vara föremål för statlig tillsyn. Dock varierar mellan länderna graden av detaljstyrning och möjligheten att inkludera religiösa inslag.

I de undersökta länderna är konfessionella skolor en integrerad del av det offentliga systemet och finansieras fullt ut eller huvudsakligen av staten. Ofta finns krav på att de ska följa nationella läroplaner och relevanta lagar, men inom vissa ramar medges utrymme för profilering kopplad till tro- eller livsåskådning.

I några av länderna, exempelvis Frankrike och Spanien, kan skolor följa en egen läroplan i stället för den statliga. Skolorna finansieras då främst av elevavgifter och inte statliga bidrag. Det kontrolleras att skolorna upprätthåller en fastslagen miniminivå i undervisningen.

13 Europadomstolens mål *OSMANOĞLU AND KOCABAŞ v. SWITZERLAND*, nr [29086/12](#), ECHR, 10 januari 2017, punkt 91

Nedan visas en samlad tabell med statistik för andel grundskoleelever i konfessionella skolor i några europeiska länder. Tabellen är baserad på den senaste tillgängliga officiella statistiken (läsår 2023/24 eller 2024/25, för Norge 2025/26), samt från *the European Committé for Catholic Education* och avser motsvarande grundskolenivå. I flera av länderna, som Tyskland och Nederländerna, är andelen elever på konfessionella gymnasieskolor ännu högre än andelen på grundskolenivå.

Land	Andel av totalt elevantal	Källa	Kommentar
Nederländerna	58,3 %	¹⁴	Gäller protestantiska och katolska grundskolor
Belgien	56,4 %	¹⁵	Gäller främst katolska skolor - utöver dessa finns det också en del protestantiska skolor
Spanien	32 %	¹⁶	Gäller alla privatskolor, varav en övervägande majoritet är konfessionella
England	23,7 %	¹⁷	Gäller andelen av statligt finansierade skolor - utöver detta finns det också kristna skolor som inte är statligt finansierade
Frankrike	17 %	^{18 19}	Gäller andelen privata grundskolor - 95 % av dessa är katolska
Österrike	5 %	²⁰	Gäller skolor kopplade till ett kyrkosamfund – räknar man in allmänkristna skolor är siffran högre
Tyskland	4 %	²¹	Knappt 5 % går i privata grundskolor En sammanräkning av de största kristna skolorganisationerna (EKD, VEBS, Katolska) indikerar att kristna skolor har ca 4 % av det totala elevantalet. (andelen elever i gymnasieskolor är mycket högre)
Danmark	2,6 %	²²	Gäller skolor som är medlemmar i antingen Foreningen af Katolske Skoler eller Foreningen af Kristne Friskoler
Norge	1,8 %	²³	
Sverige	0,7 %	²⁴	

- 14 CBS Nederländerna, <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/03753/table?fromstatweb>, samtliga statistikällor hämtade 9 april 2026.
- 15 Statistics on Catholic Education in Europe, European Committee for Catholic Education, https://francescomacri.wordpress.com/wp-content/uploads/2025/03/2024_publicationstatistiquesceec_en.pdf
- 16 Datos y cifras, Curso escolar, 2025/2026, Ministerio de education, Spanien <https://www.educacionfp-deportes.gob.es/dam/jcr:0196cbcf-a272-4147-af4c-c4295ba71a4e/datos-y-cifras-2025-2026-espanol.pdf>,
- 17 'School characteristics' for Independent school, Non-maintained special school, State-funded AP school, State-funded nursery, State-funded primary and 2 other filters in England between 2015/16 and 2024/25, UK Government, <https://explore-education-statistics.service.gov.uk/data-tables/fast-track/5f5b2cc5-737d-4fc7-30be-08dd75bd7dc2>.
- 18 EU-kommissionen, France: Organisation and governance, Education. <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/euryperia/france/fundamental-principles-and-national-policies>.
- 19 Ibid. Organisation of private education, <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/euryperia/france/organisation-private-education>.
- 20 EU-kommissionen, Austria, Organisation of private education, <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/euryperia/austria/organisation-private-education>.
- 21 Statistischen Bundesamt, Tyskland, Statistischer Bericht - Allgemeinbildende Schulen - Schuljahr 2024/2025, <https://www.destatis.de/DE/Themen/Gesellschaft-Umwelt/Bildung-Forschung-Kultur/Schulen/Publikationen/Downloads-Schulen/statistischer-bericht-allgemeinbildende-schulen-2110100257005.html>.
- 22 Børne- og Uddannelsesministeriet, Danmark, Uddannelsesstatistik, <https://uddannelsesstatistik.dk/Pages/main.aspx>.
- 23 Utdanningsdirektoratet, Norge, Tall om elever, skoler, individuelt tilrettelagt opplæring og forsterket opplæring i norsk, <https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/statistikk-grunnskole/tall-om-elever-og-skoler/>.

De andra skandinaviska länderna har, liksom Sverige, en jämförelsevis låg andel elever i konfessionella skolor, dock betydligt högre än i Sverige. I Danmark och Norge finansieras inte skolorna fullt ut av offentliga medel, utan skolorna har ganska betydande elevavgifter (ofta motsvarande ca 20 000 svenska kronor per elev och år).

Frankrike är det land i Europa som mest liknar Sverige vad gäller den starka betoningen på en sekulär stat, men även där ses kristna skolor som en självklarhet. Enligt en undersökning publicerad hösten 2025 är 67 % av fransmännen positiva till att kunna välja mellan offentliga och katolska skolor. Stödet är starkast bland konservativa väljare, men även bland anhängare till vänsterpartier är det en klar majoritet som förordrar möjligheten att kunna välja en katolsk skola.²⁵

3.2 Konfessionella skolor i Sverige

Andelen elever som går i konfessionella skolor är hög i de länder där konfessionella skolor ingår i det statliga skolsystemet och finansieras fullt ut av offentliga medel. I vissa länder är elever i kristna skolor till och med en majoritet. Det land som avviker och sticker ut är Sverige, med en extremt låg andel elever i kristna konfessionella skolor.

Det formella begreppet i svensk lagstiftning och myndighetspråk är ”skolor med konfessionell inriktning”, vilket innebär att det på dessa skolor förekommer konfessionella inslag. Sådana inslag definieras i Skollagen som ”bekännande eller förkunnande inslag som tillhör en viss religion och som initieras och genomförs av huvudmannen eller på dennes uppdrag”.²⁶

I debatten, även från de politiska partier som lagstiftar i frågan, används dock ofta uttrycket ”religiösa skolor”. Av den allmänna debatten att döma tycks uttrycket ”religiösa skolor” ofta även avse sådana ”muslimska skolor” som inte är registrerade som konfessionella men ändå verkar i en religiös kontext. Att använda ett annat uttryck än det korrekta riskerar att försvåra förståelsen och förvirra debatten. Den här rapporten handlar främst om kristna skolor. När vi beskriver den bredare kategorin används begreppet ”konfessionella skolor” eller ”skolor med konfessionell inriktning” – allt för att begreppsapparaten ska bli så tydlig som möjligt för läsaren.

Läsåret 2025/26 finns det 50 kristna, två judiska och en muslimsk grundskola i Sverige.²⁷ Antalet muslimska skolor har minskat kraftigt de senaste åren. Skolinspektionen har, ibland på SÄPO:s inrådan, dragit tillbaka tillståndet för ett tiotal muslimska skolor, främst på grund av olämpliga personer i ägar- och ledningskretsen för skolorna. Det finns dessutom några skolor som inte är registrerade som konfessionella, men i princip enbart har elever med muslimsk bakgrund vilket ibland, och ibland inte, tycks ingå i den grupp som något slarvigt omnämns som ”religiösa skolor”.

Sverige kan i flera avseenden beskrivas som kraftigt avvikande i internationell jämförelse. Till skillnad från andra länder gör svensk skollagstiftning skillnad mellan å ena sidan undervisningen, som måste vara icke-konfessionell i både kommunala och

24 Skolverket, Statistik om förskola och skola, <https://www.skolverket.se/statistik-och-utvarderingar/statistik-om-forskola-och-skola/sok-statistik-om-forskola-skola-och-vuxenutbildning?sok=SokC&verkform=Grundskola%20och%20sameskola&omrade=Skolor%20och%20elever&lasar=2024/25&run=1>.

25 Ifop Group, The French and Catholic Education, <https://www.ifop.com/en/article/the-french-and-catholic-education>.

26 Skollag (2010:800), kap. 1 § 3.

27 Skolverket, <https://www.skolverket.se/om-skolverket/webbplatser-och-tjanster/andra-webbplatser-och-tjanster/skolenhetsregistret>, hämtad 9 mars 2026.

fristående skolor, och å andra sidan utbildningen. Den senare är helheten av verksamheten, där konfessionella inslag endast kan förekomma som frivilliga aktiviteter utanför undervisningstid. Möjligheten att ha konfessionella inslag gäller endast för fristående skolor som fått godkännande för konfessionell inriktning.

Den helt dominerande gruppen inom kategorin konfessionella skolor, även i Sverige, är idag skolor med kristen inriktning. Debattens krav på att stänga ”religiösa skolor” innebär därmed i praktiken ett utpekat förbud mot just skolor med kristen inriktning. Det är ett dramatiskt krav i en öppen demokrati, som skulle kräva starka skäl för att kunna försvaras. Om just dessa skolor hade varit särskilt illa fungerande, och utmärkt sig för särskilt flagranta brott mot allmän lag eller Skolverkets krav, hade det kunnat finnas fog för att lyfta en sådan diskussion. Den stora frågan är då om det finns fog för Socialdemokraternas, Liberalernas och andra gruppers larm om brister i just dessa skolor? Den här rapporten har för avsikt att besvara dessa frågor.

Sverige – extremfallet i Europa

- Konfessionella skolor är en **självklar och etablerad del av skolväsendet i Europa**. I flera länder går **en majoritet av eleverna** i kristna skolor som finansieras av staten och står under offentlig tillsyn.
- **Sverige sticker ut kraftigt**. Endast **0,7 procent** av grundskoleeleverna går i konfessionella skolor – den i särklass lägsta andelen av de undersökta länderna.
- Samtidigt har Sverige **Europas mest restriktiva regelverk**. Undervisningen måste vara helt ickekongfessionell och religiösa inslag får endast förekomma frivilligt och utanför undervisningstid – ett krav som **saknar motsvarighet i andra jämförbara länder**.
- Läsåret 2025/26 finns **53 konfessionella grundskolor i Sverige**, varav **50 är kristna, två judiska och en muslimsk**. Samtliga konfessionella gymnasieskolor är kristna. När svenska debattörer kräver förbud mot ”religiösa skolor” handlar det därför **i praktiken om att avveckla kristna skolor**. Detta trots att dessa skolor alltså utgör en ytterst liten del av skolväsendet.
- Krav på att förbjuda konfessionella skolor är **unikt i Europa** och förekommer annars enbart i auktoritära stater. I demokratiska rättsstater ses pluralism i utbildningsväsendet som en tillgång – inte som ett hot.

4. Kristna skolor – segregering eller inte?

Ett återkommande argument i debatten är att skolor inte ska verka segregering, utan att barn och ungdomar ska få möta andra kulturer, åsikter och religiösa trosåskådningar än den egna. Här kan inledningsvis nämnas att en åsiktsmässig påverkan sker i alla skolor - i vissa fall helt i enlighet med läroplanens formuleringar om en värdestyrd skolundervisning, men i andra fall i strid med läroplanens krav på respekt för individens integritet. I det allmänna skolväsendet sker detta ofta med starkt sekulär inriktning.

(Se Karin Kittelmann Flensners doktorsavhandling *Religious Education in Contemporary Pluralistic Sweden*, Göteborgs universitet 2015. För ytterligare fördjupning rekommenderas Claphaminstitutets rapport *Kränk för sin tro (2020)*, som är en forskningssammanställning och intervjustudie av den utsatthet som kristna ungdomar upplever i det allmänna skolväsendet.)

Forum för levande historia har nyligen publicerat en studie som visar hur intoleransen mot kristna elever ökat.²⁸ På samtliga frågor svarade kristna elever att de upplevde en svårare situation i skolan än elever med muslimsk eller ingen trosbekännelse: 14 procent av de kristna eleverna upplevde sig ha blivit hotade i skolan, 16 procent slagna, och hela 54 procent att de blivit retade. Dessa siffror går också i linje med Claphaminstitutets intervjustudie i samma ämne. Studien från *Forum för levande historia* illustrerar ett problem i det allmänna skolväsendet.

Hur är det då med kristna skolors effekt på segregationen? En forskningsöversikt från Timbro 2018 visade att "utifrån det existerande forskningsläget kan man inte utgå ifrån att de konfessionella friskolorna har en segregerande effekt. Tvärtom finns det saker som tyder på att de är en viktig resurs för en lyckad integration."²⁹ I översikten undersöktes bland annat hur många religioner som var representerade på skolorna och resultatet visade att "de allra flesta skolorna tycks, precis som samhället i övrigt, kännetecknas [av] en mängd kulturer, nationaliteter och religioner. Kanske är det till och med så att det finns en större blandning av olika kulturer på de konfessionella skolorna än på kommunala skolor."³⁰

När man vill jämföra graden av segregation i olika skolor finns flera möjliga mätetal. När denna faktor används som argument i den offentliga debatten om konfessionella skolor förklaras inte alltid exakt vilken form av segregation som avses, men kontexten ger känslan att nationalitet och religiös bakgrund hamnar högst upp på listan för friskolekritikerna. Vi kommer därför att visa det verkliga utfallet för dessa två faktorer, men kompletterar också med flera övriga relevanta mätetal. I detta avsnitt tar vi också med siffror för gruppen enskilda skolor som helhet, för att undersöka om kristna skolor skulle utmärka sig som särskilt segregerande inom denna större grupp.

4.1 Elevers bakgrund - föräldrarnas utbildningsnivå

Elever, vars föräldrar har eftergymnasial utbildning, tenderar att klara skolan bättre och därmed få högre betyg. Hur är utbildningsnivån bland föräldrarna på kristna skolor? Är andelen föräldrar med eftergymnasial utbildning större i kristna skolor jämfört med de kommunala skolorna och riket som helhet?

Läsåret 2024/25	Kristna skolor	Kommunala skolor	Enskilda skolor	Riket samtliga
Andel (%) elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning, åk 1-9.	66,3 %	63,3 %	74,1%	65,1%

Källa: Skolverket

28 Oscar Österberg, *Unga tycker om andra: En studie av skolelevers attityder, tillit och utsatt het*, *Forum för levande historia*, <https://wp.levandehistoria.se/wp-content/uploads/2026/02/Unga-tycker-om-andra.pdf>. 89.

29 Jonas Qvarsebo och Fredrik Wenell, *Konfessionella friskolor – samhällsproblem eller mänsklig rättighet? Timbro 2018*. 22.

30 Qvarsebo & Wenell, *Konfessionella friskolor – samhällsproblem eller mänsklig rättighet? Timbro 2018*. 21.

Som framgår av tabellen ovan ligger andelen elever, vars föräldrar har eftergymnasial utbildning, på i stort sett samma nivå för kristna skolor som riksgenomsnittet, och klart under genomsnittet för enskilda skolor.

4.2 Elevers bakgrund - andel elever med utländsk bakgrund

En återkommande huvudfråga bland friskolekritiker är att man inte vill ha skolor där barn med utländsk härkomst separeras från svenskfödda; en blandning bör ske. Frågan är då hur den faktiska situationen är bland de aktuella skolorna.

Läsåret 2024/25	Kristna skolor	Kommunala skolor	Enskilda skolor	Riket samtliga
Andel (%) elever med utländsk bakgrund, åk 1-9.	40,4 %	26,1 %	30,3 %	26,8 %

(Elever födda utomlands, eller elever i Sverige med utlandsfödda föräldrar)

Källa: Skolverket

De kristna skolorna har den största andelen elever med utländsk bakgrund, 14,3 procentenheter fler elever med utländsk bakgrund än de kommunala skolorna och 13,6 procentenheter fler än genomsnittet för riket. De som önskar se skolor med stor blandning av olika elevgrupper bör uppskatta de kristna skolorna. Även de enskilda skolorna, som hel grupp, har en större andel elever med utländsk bakgrund än de kommunala skolorna.

4.3 Elevers bakgrund - religiös bakgrund

Eftersom det inte fanns någon aktuell statistisk sammanställning av elevers bakgrund utifrån religion, genomförde Kristna Friskolerådet 2022 en enkät bland sina medlemmar, som då omfattade ungefär 90 % av landets skolor med konfessionell inriktning. På dessa skolor gick då drygt 6900 elever, och enkäten omfattade över 80 % av eleverna på skolor med kristen inriktning.³¹ Enkätens underlag kan därmed anses ha en god representativitet.

Andel elever med föräldrar som är aktiva i någon kyrka

Frågor om religionstillhörighet är svåra att värdera, eftersom människor kan lägga olika innebörd i begreppen. Många svenskar beskriver sig exempelvis både som kristna och icke-troende, eftersom de ser sig som tillhörande en kristen kultur. Eftersom Kristna Friskolerådets enkät satte religionstillhörigheten i relation till frågan om segregation, är det dock mindre intressant att veta hur stor andel som anser sig som kulturellt kristna. I stället ställdes frågan hur stor andel av eleverna som har föräldrar som är aktiva i någon kyrka.

	Procentuell andel
Hur stor andel av era elever bedömer ni har föräldrar som är aktiva i någon kyrka?	39 %

Källa: Kristna Friskolerådet

31 Elevers religiösa bakgrund i skolor med kristen inriktning, Kristna friskolerådet, Rapport 2022-3

Enkäten gjordes genom att de svarande skolorna gjorde en uppskattning utifrån sin kännedom om eleverna och deras familjer. Eftersom siffran grundar sig på uppskattningar finns en viss felmarginal, men resultaten indikerar ändå att färre än hälften av eleverna, vid skolor med kristen inriktning, har någon kyrkligt aktiv förälder.

Vilka olika religioner/livsåskådningar är representerade bland elevernas föräldrar?

I enkäten ingick också en fråga om vilka religioner/livsåskådningar som finns representerade bland elevernas föräldrar. Följande religioner/livsåskådningar var förmarkerade: kristendom, islam, hinduism, buddhism, judendom och icke-religiös (ateism/agnosticism.) Det fanns också möjlighet att skriva till egna alternativ.

Vilka religioner finns representerade på de kristna skolorna?	Procentuell andel av skolorna där religionen/livsåskådningen är representerad
Kristendom	100
Islam	74
Hinduism	8
Buddhism	11
Judendom	26
Icke-religiös (ateism/agnosticism)	76

Källa: Kristna Friskolerådet

Mer än 75 procent av skolorna uppgav sig ha minst tre olika religioner/livsåskådningar representerade. Det är en uppseendeväckande hög andel, med tanke på att många av skolorna är små. Kristendom är naturligt nog representerat vid samtliga skolor. Samtidigt finns det en mycket stor variation inom denna grupp, där samtliga skolor har familjer med många olika kristna inriktningar representerade. Av övriga livsåskådningar är icke-religiös och islam de klart mest representerade, som båda återfinns på ungefär 75 procent av skolorna. De kristna skolorna kan därmed anses ha en hög blandning av elever med olika religiösa bakgrunder.

4.4 Elevers bakgrund - Varför väljer familjer med annan livsåskådning en kristen skola?

För att undersöka orsakerna till att familjer med annan livsåskådning väljer skolor med kristen inriktning, har vi våren 2026 genomfört en enkät bland rektorer vid kristna skolor. Frågorna handlade om vad elever och föräldrar själva uppger som skäl till att de valt skolan. Här följer ett utdrag ur enkätsvaren.

Föräldrar med annan religion - orsaker till skolval

Många familjer med muslimsk tro uppger att de uppskattar den kristna inriktningen och att de upplever att olika trosriktningar bemöts med respekt, i motsats till upplevelser de haft i andra skolor:

"För att det finns en respekt för alla människor oavsett tro, kön eller etnisk tillhörighet"

"Vi har även muslimska familjer som väljer skolan då de ser den kristna profilen som positiv samt att de upplever att deras tro respekteras i högre grad i den kristna skolan än deras tidigare skola"

"Våra muslimska familjer uttrycker att det är ok att ha en tro hos oss. Att vi respekterar alla oavsett tro."

Även andra minoritetsgrupper lyfter fram den kristna profilen som viktig för valet av skola:

"Minoriteter trivs bra hos oss. Det gäller såväl judar, arabiskt kristna och elever med samkönade föräldrar. De upplever att man här inte blir mobbad för beslut som föräldrarna tagit utan blir skyddade från kränkningar."

"Har elever med annan trosuppfattning som valt vår skola och den kristna profilen, då de uppfattar de kristna värderingarna som positiva"

"Vi har många elever från familjer med icke kyrklig bakgrund, men som inte nödvändigtvis har en annan trosövertygelse. De uttrycker att de uppskattar den kristna profilen, och att de uppfattar att den utgångspunkten är en av orsakerna till att deras barn är trygga och har studiero."

Hur beskrivs skillnaden mellan den kristna skolan och tidigare skolupplevelser?

Många elever och föräldrar uppger att den allmänna svenska skolan har en nedlåtande syn på religion, medan det i kristna skolor finns en respekt för religiös övertygelse.

"Både muslimer och kristna har blivit mobbade för att ha en tro på Gud i kommunala skolor och känner att de möter respekt från våra lärare."

"Vi har judiska elever som känt sig utsatta på andra skolor. På vår skola upplever de stor respekt för att leva med en tro."

"Vi har elever som varit utsatta från andra elever och personal utifrån att de har en tro. (Inte bara kristna elever, även från andra religioner)"

En annan vanlig anledning till skolbyte är att elever varit mobbade av andra skäl än tro:

"Mobbning och våld på grund av könsdysfori. När de kommit till oss har allt detta upphört."

"Vi hade en elev som blivit kraftigt mobbad i tidigare skola, bland annat hade de stoppat ner hans huvud i wc-stolen. Efter att han kom till oss upphörde allt detta och han var en av våra mest omtyckta elever."

"Elever som byter till vår skola har ofta upplevt sig utsatta av andra elever, något som späs på av upplevelsen av att lärare och annan personal på andra skolor inte tar det på allvar. Dessa elever upplever vår skola som en fristad, en plats där de accepteras för den de är."

Vilken betydelse har de kristna skolorna för integration?

Många familjer lyfter fram att barnen lär sig svenska språket bättre än i kommunala förortsskolor.

De kristna skolorna beskrivs också som en brobyggare mellan invandrarkulturer och det svenska samhället. Rektorernas erfarenhet är genomgående att de kristna skolorna har en närmast unik möjlighet att skapa förutsättningar för en lyckad integration.

”Vi är en landningsbana in i det svenska samhället och den svenska kulturella kontexten.”

”På skolan är det en härlig blandning av somalier, araber, etiopier, eritreaner, olika européer, muslimer, katoliker, ortodoxa mm. Elever och föräldrar säger samtliga att de upplever stor respekt för vem de är från de övriga grupperna i skolan. Utländska barn eller barn från utlandsfödda föräldrar får lätt vänner bland svenska infödda elever.”

”Det som oftast förs på tal är att elever och föräldrar med invandrarbakgrund upplever att de på vår skola accepteras för vilka de är oavsett bakgrund. De kan vara sig själva och samtidigt umgås med vem som helst oavsett bakgrund. Det innebär att grupperingar pga. etnicitet inte förekommer, elever och familjer umgås över etnicitetsgränserna vilket är en viktig bidragande faktor till integrering.”

”Vår skola har en stor bredd av nationaliteter representerade i våra elever vilket gör att många får kamrater från en krets utanför sitt vanliga sammanhang.”

”Ett återkommande svar både från elever och föräldrar är att alla behandlas lika, oavsett bakgrund, tro, kön, etc. Vi har ett aktivt värdegrundsarbete och en trygg skolmiljö där allas lika värde är ett tydligt incitament och där respekten för varandra upprätthålls.”

Att det är vanligt att familjer väljer skolor med kristen inriktning för att få en fristad från utsatthet utifrån religiös övertygelse framgår även av regeringen Löfvens utredning om konfessionella skolor: ”Vid besök i skolor och i referensgruppen har det beskrivits hur elever har utsatts för kränkande behandling och diskriminering, vid skolor med icke-konfessionell inriktning, på grund av sin tro. Det har getts exempel på elever som upplevt svårigheter av detta slag i sin kommunala skola och som har fått en bättre skolsituation vid byte till en skola med konfessionell inriktning.”³² Även Rädda Barnen påtalade detta i sitt remissvar till utredningsbetänkandet: ”Vid utredningens skolbesök uppger elever att de har varit med om kränkande behandling och diskriminering i sin kommunala skola och att de fått en bättre skolsituation vid byte till en skola med konfessionell inriktning. Detta är något som Rädda Barnen känner igen från våra verksamheter: barn och unga som tillhör religiösa minoriteter berättar om upplevelser av utanförskap och diskriminering i den icke-konfessionella skolan.”³³

32 SOU 2019:64 Nya regler för skolor med konfessionell inriktning, sid. 196

33 Rädda barnen, remissvar SOU 2019:64, <https://www.regeringen.se/contentassets/9573e77befde-4546be486bdfd2cbaa02/radda-barnen.pdf>, hämtad 9 april 2026.

Som framgår av enkätsvaren ovan finns alltså en mängd faktorer som gör att familjer med annan livsåskådning väljer skolor med kristen inriktning. I en del fall är den kristna inriktningen av underordnad betydelse, och det är då skolornas allmänna rykte som är avgörande. Men för många är just den kristna inriktningen den viktigaste orsaken till att familjer med annan religiös övertygelse söker sig dit.

En sammantagen bedömning blir att skolor med kristen inriktning generellt är miljöer med stor blandning av elever från olika nationell och religiös bakgrund - klart större än på de kommunala skolorna. Av vår enkät ovan framgår också att föräldrar med annan livssyn väljer kristna skolor på grund av de styrkor de upplever på skolorna, och för att elever där möts med respekt oavsett tro. Dessa faktorer styrks ytterligare av resultaten på Skolinspektionens skolenkät, som görs på alla Sveriges skolor, (se vidare kapitel 6 i denna rapport). Argumentet om konfessionella skolor som segregande har alltså inget stöd av den fakta som finns att tillgå.

Kristna skolor – mer blandade än de kommunala

- **Kristna skolor har en betydligt större andel elever med utländsk bakgrund** än kommunala skolor.
- Föräldrarnas utbildningsnivå ligger i kristna skolor **nära riksgenomsnittet** och klart **lägre än genomsnittet för enskilda skolor som helhet**. Kristna skolor har alltså **inte** en socioekonomiskt gynnad elevsammansättning.
- Klart **mindre än hälften av eleverna** i kristna skolor har föräldrar som är aktiva i någon kyrka. Elever med muslimsk, judisk och ickereligiös bakgrund finns på **en klar majoritet av de kristna skolorna**. Kristna skolor är därmed i praktiken **multireligiösa skolmiljöer**.
- Många familjer med annan livsåskådning väljer kristna skolor just för att de upplever **respekt, trygghet och studiero** – ofta efter negativa erfarenheter i kommunala skolor.
- I fråga efter fråga visar fakta att **kristna skolor bidrar till integration, inte segregation**.

5. Kristna skolor – kunskaper och resultat

En invändning som har använts mot de konfessionella skolorna är att kunskaperna riskerar att sättas på undantag. Kritikerna har då utgått från att den konfessionella grunden skulle stå i motsats till ett vetenskapligt förhållningssätt. Det finns flera sätt att statistiskt analysera hur de kristna skolorna står sig utifrån den bedömningsgrunden. Här nedan sammanställer vi några av dem.

5.1 Kunskapsresultat

Hur står sig kristna skolors resultat jämfört med kommunala skolor och riket som helhet?

Årskurs 9, läsåret 2024/25

Läsåret 2024/25	Andel (%) elever som uppfyllt betygskriterierna i alla ämnen	Andel (%) elever behöriga till yrkesprogram	Genomsnittligt meritvärde (17 ämnen)
Kristna skolor	74,7	85,9	238,3
Kommunala skolor	69,7	82,5	223,5
Riket samtliga	71,9	84,1	228,5

Källa: Skolverket

Av statistiken framgår att de kristna skolorna, som grupp, har bättre studieresultat än kommunala skolor.

Gymnasieskolans år 3, läsåret 2024/25

Nationella program i gymnasieskolan

	Genomsnittlig betygspoäng för elever med examen	Andel elever med gymnasieexamen
Kristna skolor	16,5	97,8 %
Kommunala skolor	14,8	90,9 %
Riket samtliga	14,8	90,9 %

Källa: Skolverket

De kristna gymnasieskolorna har anmärkningsvärt bättre resultat än det nationella genomsnittet, oavsett vilken variabel som används. Den som vill värna en skola med kunskaper i centrum har alltså goda skäl att stödja de kristna skolorna.

Kunskapsresultat, elever med utländsk bakgrund, födda i Sverige

Slutligen kan vi knyta samman två kritikpunkter som brukar riktas mot de konfessionella skolorna: segregation och kunskapsbrister. Vi vill därför visa resultaten för elever i årskurs 9 med utländsk bakgrund i kristna skolor jämfört med samma grupp elever i kommunala skolor.

Utländsk bakgrund, födda i Sverige (åk 9)	Kristna skolor	Kommunala skolor
Andel (%) elever som uppfyllt betygskriterierna i alla ämnen	74,6 %	63,2 %
Andel (%) elever behöriga till yrkesprogram	90,3 %	79,6 %
Genomsnittligt meritvärde (17 ämnen)	243,9 p	216,2 p

Källa: Skolverket

I de kristna skolorna går det bra för elever med utländsk bakgrund, födda i Sverige. Tre av fyra elever har slutbetyg i alla ämnen. Nio av tio elever kommer in på gymnasiet och meritvärdet är högt. I alla mätetal har elever på kristna skolor tydligt bättre resultat än elever på kommunala skolor.

Det går även bra för gruppen ”elever, födda utomlands”. Dock är elevantalet i Skolverkets statistik alltför lågt för gruppen kristna skolor för att kunna ge en fullt rättvisande jämförelse. Men det kan likafullt noteras att även i denna grupp har de kristna skolorna en högre andel elever som uppfyllt betygskriterierna i alla ämnen, och klart högre genomsnittligt meritvärde och andel behöriga till yrkesprogram.

5.2 Är betygen rättvisande?

Den nationella statistiken ovan visar att eleverna vid de kristna skolorna har klart högre betygsvärden än elever vid kommunala skolor. Statistiken visar också att detta inte beror på att kristna skolor har en socioekonomiskt särskilt gynnsam elevsammansättning. Skolorna har betydligt fler elever med utländsk bakgrund än genomsnittet för kommunala skolor.

Kan vi då lita på att de kristna skolorna sätter rättvisa betyg? Fenomenet *glädjebetyg*, det vill säga att skolor sätter högre betyg än vad elevernas kunskapsnivå motsvarar, har diskuterats flitigt de senaste åren. Det mått som brukar användas för detta är skillnaden mellan elevers resultat på nationella prov och deras slutbetyg. Nivån på slutbetygen brukar nationellt ligga tydligt högre än provresultaten.

Ett begrepp som ofta används synonymt med glädjebetyg är *betygsinflation*, det vill säga att skillnaderna ökar mellan uppnådd kunskapsnivå och betyg, så att kraven för att nå ett visst betyg därmed urholkas. Glädjebetyg handlar om att lärare sätter ett högre betyg än vad elevens kunskapsnivå motiverar, och är därmed en av flera faktorer som påverkar betygsinflationen.

I debatten framförs ofta att de fristående skolorna har större avvikelse än de kommunala mellan slutbetyg och provresultat. Så sent som i februari 2025 uppgav en statlig betygsutredning att ”fristående skolor sätter högre betyg i relation till de nationella proven än vad kommunala skolor gör”.³⁴ Detta bygger dock på inaktuella uppgifter. Skolverkets statistik för de senaste åren visar att situationen idag i själva verket är den omvända, se tabellen nedan.

Ett sätt att undersöka i vilken grad skolor medverkar till risken för betygsinflation är att subtrahera andelen elever som fått *lägre* slutbetyg, än sitt resultat på det nationella provet, från andelen elever som fått *högre* slutbetyg. (netto-betygshöjning) Så här ser det ut nationellt, vad gäller differensen mellan slutbetyg och de nationella provbetygen. Statistiken är från läsåret 2024/25, grundskolan åk 9.

Genomsnittlig höjning av slutbetyg, jämfört med resultat på nationella prov

	Sv	Ma	Eng	Ge	Hi	Re	Sk	Bi	Fy	Ke
Kommunala skolor	26,5	24,8	-3,4	23,8	21,0	18,2	21,3	18,4	23,4	15,8
Enskilda skolor	20,1	19,0	0,1	19,2	19,3	16,1	14,9	18,1	23,6	11,9

Källa: Skolverket

Ju högre värde, desto mer är slutbetygen höjda jämfört med provresultaten. Den genomsnittliga höjningen av betyg för kommunala skolor är 19,0 %. Motsvarande värde

³⁴ SOU 2025:18, Ett likvärdigt betygssystem. 329.

för enskilda skolor är 16,2 %. Minussiffran i engelska innebär alltså att slutbetygen i kommunala skolor i genomsnitt är lägre än nationella provresultatet i detta ämne, till skillnad från övriga.

Almega Utbildning kom i december 2025 med en rapport som visar att kommunala skolor under en följd av år höjt slutbetygen mer än vad fristående skolor gör.³⁵ Att deras rapport visar aningen annorlunda siffror än i denna rapport beror på att de använt en modell med "viktade data", men bilden är densamma (i Almega Utbildnings rapport är den genomsnittliga höjningen av betyg för kommunala skolor 17,7 % för läsåret 2024/25, och för fristående skolor 15,0 %).

Frågan i den här rapporten är då: I vilken mån sätter specifikt de kristna skolorna glädjebetyg, jämfört med kommunala? I tabellen nedan syns den genomsnittliga höjningen i kärnämnen svenska, matematik och engelska för läsåret 2024/25, åk 9.

	Svenska	Matematik	Engelska
Kristna skolor	22,1	21,4	-0,7
Kommunala skolor	26,5	24,8	-3,4
Riket, samtliga skolor	25,1	23,6	-2,6

Källa: Skolverket

Slutbetygen vid de kristna skolorna i svenska och matematik har en bättre överensstämmelse med resultaten på de nationella proven, än vad fallet är för kommunala skolor. Även de kristna skolorna ger något lägre slutbetyg i engelska, jämfört med de nationella proven, men skillnaden är mindre än i de kommunala skolorna.

Ett annat sätt att mäta glädjebetyg är att se enbart på hur stor andel av slutbetygen som är högre än elevernas resultat vid de nationella proven.

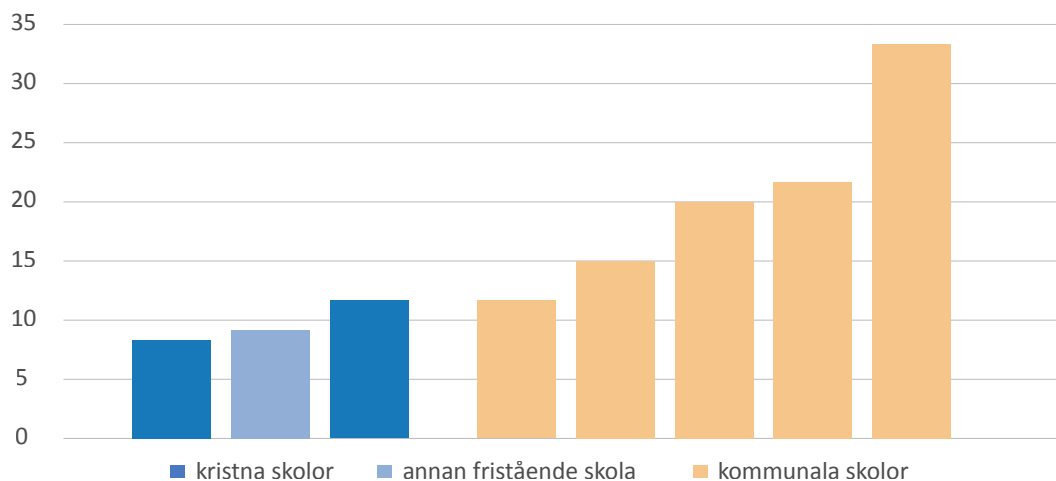
Andelen elever (%) som erhållit ett högre slutbetyg än betyget på nationellt prov i svenska, matematik och engelska, åk 9, 2024/25.

	Svenska	Matematik	Engelska
Kristna skolor	27,8	23,3	9,8
Kommunala skolor	31,9	27,1	10,4

Källa: Skolverket

Oavsett hur man mäter, visar statistiken att de kommunala skolorna tenderar att höja slutbetygen mer än vad de kristna skolorna gör. På nationell nivå finns alltså en tydlig tendens till glädjebetyg i de kommunala skolorna. En färsk lokal studie från Uddevalla kommun visar att kommunens tre fristående skolor, varav två har kristen inriktning, är de skolor som har lägst differens mellan nationella prov och slutbetyg, åk 9. Denna skillnad mellan de kommunala skolorna och kommunens två kristna skolor är mycket stor; så stor att det bör finnas strukturella orsaker.

35 *Hur är det egentligen med glädjebetygen? En faktagenomgång med fokus på betygsavvikelser i kommunala och fristående grundskolor (Almega Utbildning, 2025-12)*



Källa: Sven Magnusson, *Glädjebetyg i Uddevallas skolor? Rapport Edvice Skolkonsult 2026*

Staplarna visar den genomsnittliga procentuella höjningen av slutbetyget i samtliga ämnen jämfört med resultaten på de nationella proven.

Eftersom de kommunala skolorna i så stor utsträckning sätter högre slutbetyg än vad resultaten på de nationella proven motiverar, skulle man kunna förvänta sig att de har ett högre meritvärde än de fristående skolorna. I själva verket är det tvärtom. De fristående skolorna i Uddevalla kommun har ett klart högre meritvärde. Utifrån resultaten på de nationella proven borde betygsskillnaden i själva verket vara ännu större.

En jämförelse av kunskapsresultaten på kristna respektive kommunala skolor pekar alltså entydigt på att eleverna på de kristna skolorna lyckas bättre i kunskaper och betyg. Vår analys av betyg i relation till nationella prov visar också att detta inte är resultatet av att de kristna skolorna skulle sätta högre betyg än vad som motsvaras av elevernas kunskaper. Verkligheten är den motsatta: det är främst de kommunala skolorna som sätter glädjebetyg.

Kristna skolor – högre kunskapsresultat

- I årskurs 9 har elever i kristna skolor **högre meritvärde, större andel godkända betyg i alla ämnen** och **högre gymnasiebehörighet** än elever i kommunala skolor.
- Även i **gymnasieskolan** presterar kristna skolor avsevärt bättre: Nästan **alla elever tar examen**, och den genomsnittliga betygspoängen ligger klart över riksgenomsnittet.
- Skillnaderna är särskilt tydliga för **elever med utländsk bakgrund**. I kristna skolor når denna elevgrupp **markant bättre resultat** än motsvarande elever i kommunala skolor – i samtliga mätetal.
- Dessa resultat kan **inte** förklaras av en socioekonomiskt gynnad elevsammansättning. Kristna skolor har fler elever med utländsk bakgrund och en föräldrautbildningsnivå nära riksgenomsnittet.
- Påståenden om **glädjebetyg** i fristående skolor håller inte för granskning. Jämförelser mellan nationella prov och slutbetyg visar att **kommunala skolor höjer betygen mer** än kristna skolor.
- Sammantaget visar statistiken att kristna skolor förenar **höga kunskapsresultat med hög integritet i betygssättningen**.

6. Kristna skolor – värdegrund och elevupplevelser

Ett argument som framförts i debatten om konfessionella skolor är att dessa skulle förmedla värderingar som utövar en negativ påverkan på eleverna. En grundfråga för en faktabaserad debatt är då i vilken mån detta överensstämmer med verkligheten. Den frågan behandlar vi i detta kapitel.

Utbildningen i svenska skolor ska styras av de statliga läroplanerna. Här anges den värdegrund som alla skolor, enskilda som kommunala, har att rätta sig efter. För att bedöma hur väl de kristna skolorna lyckas med detta har vi granskat resultaten på de enkäter som Skolinspektionen genomför vid samtliga svenska skolor.

Skolinspektionen genomför varje år en enkät på hälften av landets skolor. Varje skola gör alltså enkäten vartannat år. Enkäten riktar sig till elever i några årskurser, samt till samtliga vårdnadshavare och pedagogisk personal.

I den här sammanställningen har vi inriktat oss på hur eleverna upplever sin skola, eftersom elevernas egna upplevelser kan betraktas som den viktigaste indikatorn på hur väl skolorna lyckas med sitt uppdrag. Samtliga skolor med kristen inriktning, vars resultat har publicerats av Skolinspektionen, ingår. (Om skolor har färre än 10 svarande i en elevgrupp publiceras inte resultatet av integritetsskäl) För varje skola har vi utgått från resultatet vid den senaste Skolenkät de deltagit i. Resultaten jämförs med det nationella genomsnittet vid Skolenkäten 2025.³⁶

Skolenkäten är omfattande och innehåller frågeställningar inom en mängd områden. Vi har valt att se på frågeställningar inom områdena Trygghet, Förhindra kränkningar, Studiero, samt några ytterligare frågor.

Skolinspektionen tar fram ett resultat på frågeställningarna genom att sätta följande siffervärden på de olika svarsalternativen:

Stämmer helt och hållet	10
Stämmer ganska bra	6,67
Stämmer ganska dåligt	3,33
Stämmer inte alls	0

Värdena för elevgruppen räknas samman och delas med antalet svar. På det sättet fås ett genomsnittligt värde för elevgruppen i intervallet 0-10 på varje frågeställning. På negativa frågor, exempelvis "Känner du dig rädd för andra elever i skolan?" används omvända värden, så värdet 10 bedöms alltså genomgående som mest positivt.

36 Resultat skolenkäten 2025 (Skolinspektionen), <https://www.skolinspektionen.se/skolenkaten/resultat-fran-skolenkaten/resultat-skolenkaten-2025/>

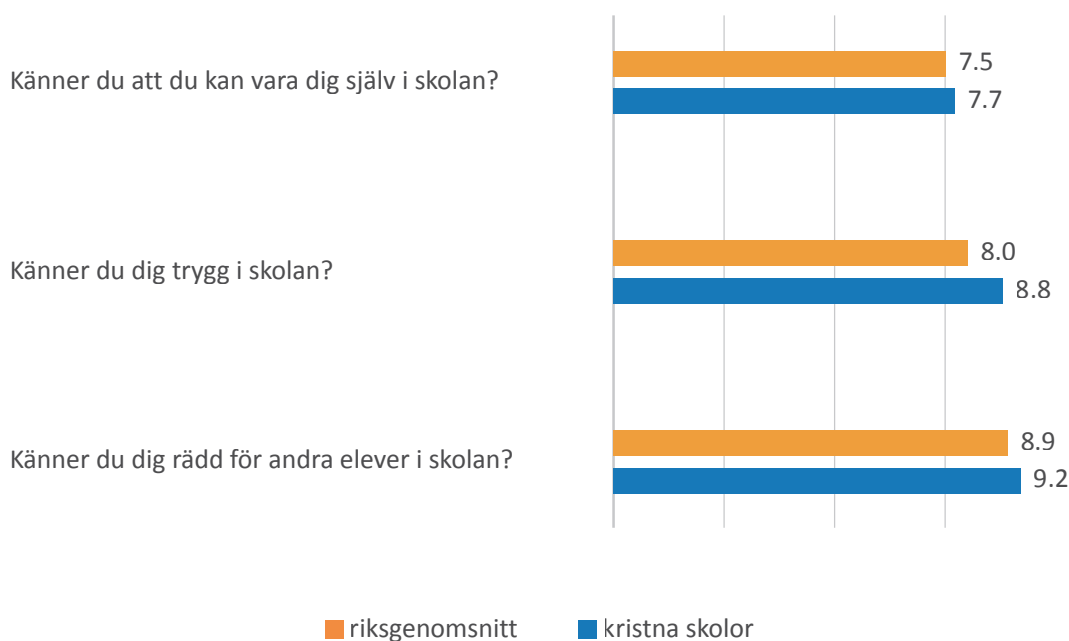
6.1 Trygghet

Observera att värdena för frågan "känner du dig rädd för andra elever i skolan" är omvända, så att ett högre värde alltid indikerar större upplevd trygghet.

TRYGGHET, ÅK 8



TRYGGHET, ÅR 2



På frågorna kring trygghet anger elever i åk 8 vid de kristna skolorna ett högre värde än riksgenomsnittet, utom på frågan om eleven anser att den kan vara sig själv i skolan, där resultatet är exakt lika. I år 2 på gymnasiet är skillnaden ännu större, med en tydligt större upplevd trygghet vid de kristna skolorna.

6.2 Förhindra kränkningar

FÖRHINDRA KRÄNKNINGAR, ÅK 8



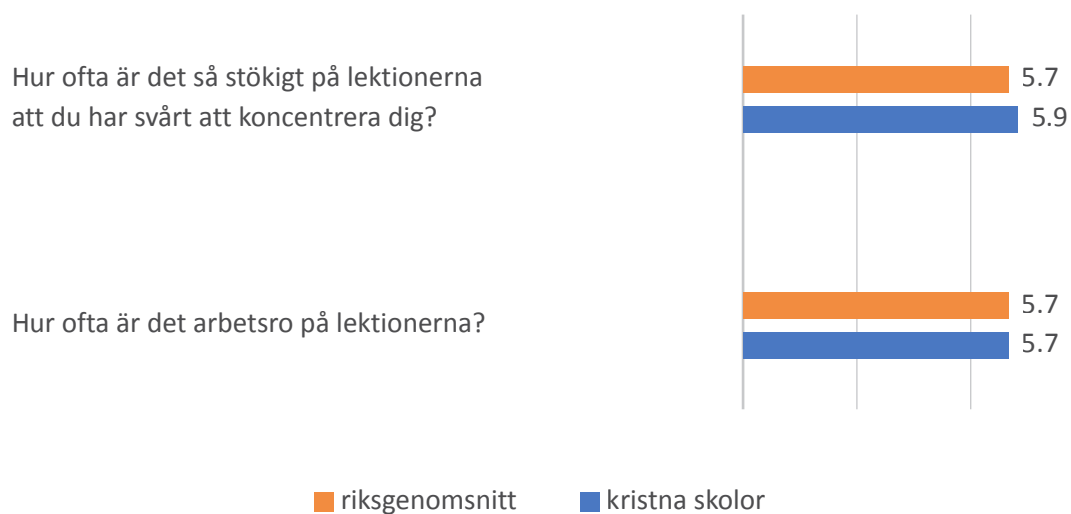
FÖRHINDRA KRÄNKNINGAR, ÅR 2



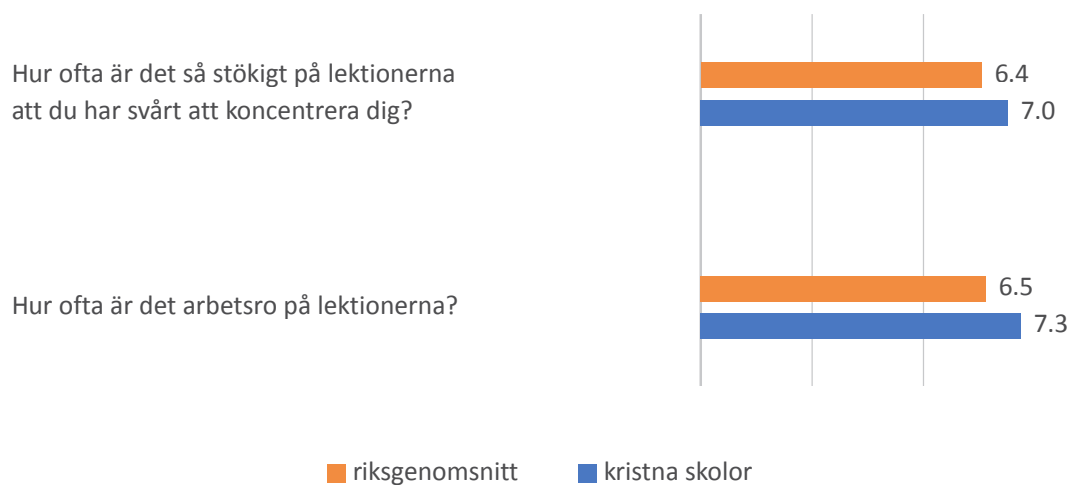
Vad gäller elevernas upplevelse av hur väl skolan lyckas förhindra kränkningar, så har de kristna skolorna ett tydligt högre värde i åk 8 angående om vuxna i skolan har koll på vad som händer på rasterna. I år 2 på gymnasiet ligger detta värde i stället under rikssnittet. Det kan förklaras av att de kristna gymnasierna ligger i stora städer och att elever på gymnasiet har full frihet att röra sig utanför skolan, varför frågan kan anses mindre befogad. Gymnasieeleverna vid de kristna skolorna litar däremot i anmärkningsvärt högre grad än rikssnittet på att de vuxna agerar om någon blir illa behandlad.

6.3 Studiero

STUDIERO, ÅK 8



STUDIERO, ÅR 2

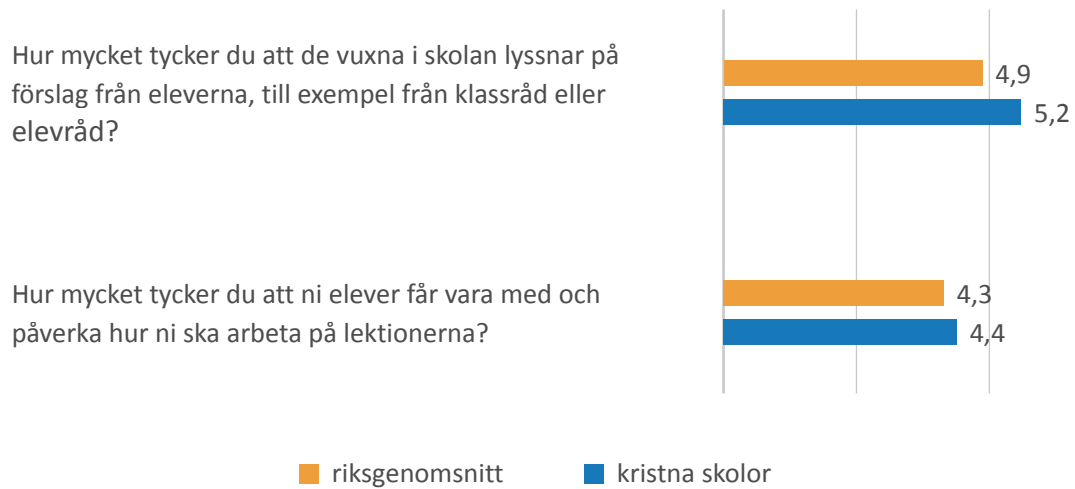


Observera att värdena för frågan "hur ofta är det så stökigt på lektionerna att du har svårt att koncentrera dig" är omvända, så att ett högre värde alltid indikerar större upplevd studiero.

Även i mätetalet studiero ligger de kristna skolorna väl till i jämförelse med andra skolor. Eleverna i åk 8 vid de kristna skolorna upplever i något högre grad än rikssnittet att de har studiero. I gymnasiets år 2 är upplevelsen av studiero mycket högre vid kristna skolor.

6.4 Elevinflytande

ELEVINFLYTANDE, ÅK 8



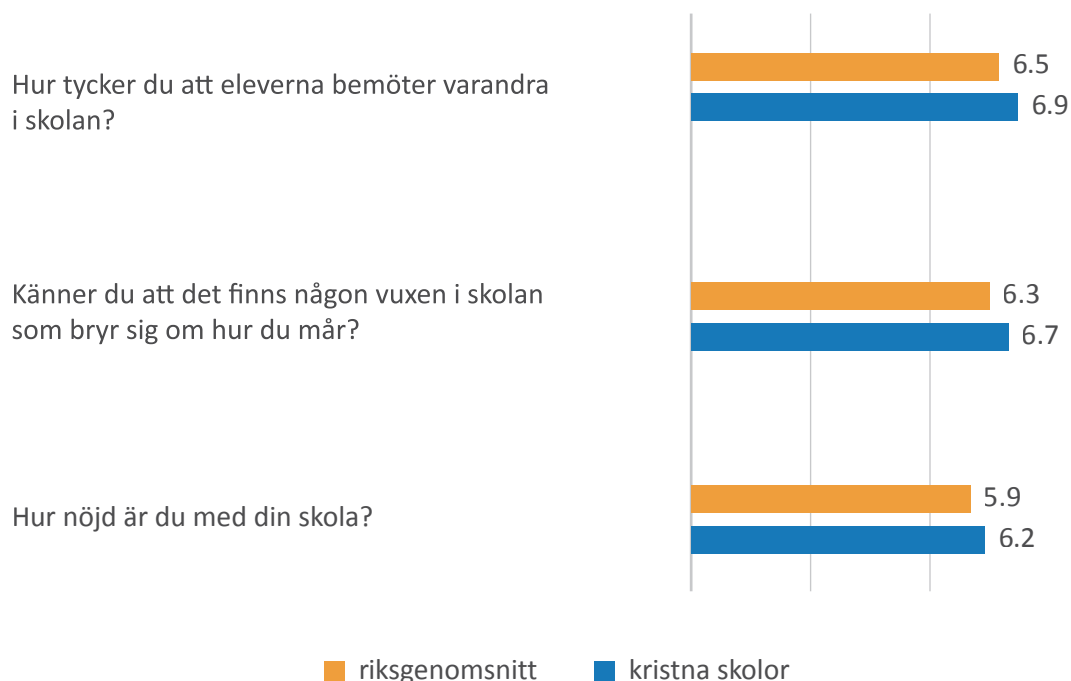
ELEVINFLYTANDE, ÅR 2



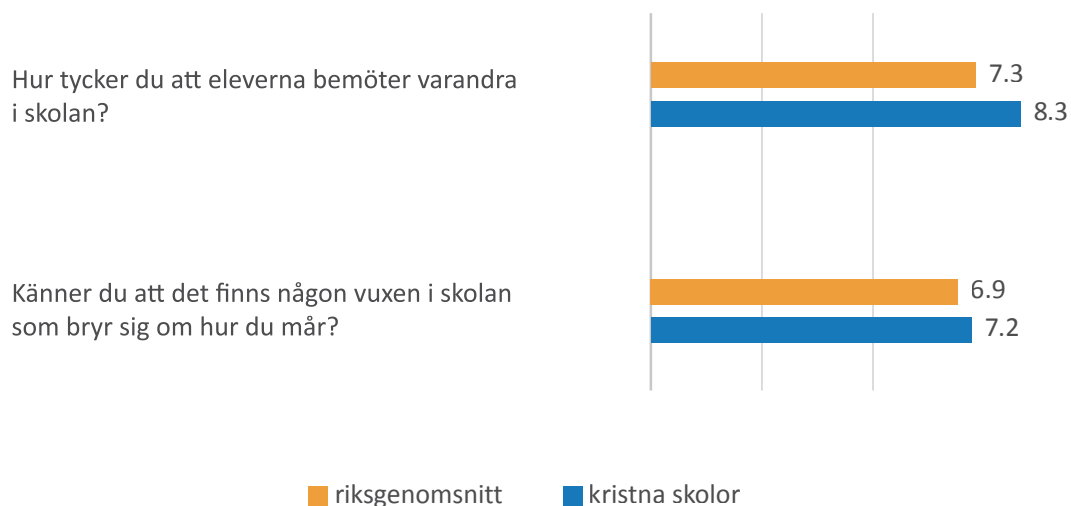
Både i åk 8 och i gymnasiets år 2 upplever eleverna vid kristna skolor, i högre grad än rikssnittet, att de vuxna lyssnar på dem. Angående elevernas möjlighet att påverka hur de ska arbeta på lektionerna ligger värdet något högre i åk 8 på de kristna skolorna, men tydligt under rikssnittet i år 2 på gymnasiet.

6.5 Övrigt

ÖVRIGT, ÅK 8



ÖVRIGT, ÅR 2



Både i grundskolans åk 8 och gymnasiet år 2 upplever eleverna i kristna skolor i högre grad än rikssnittet att det finns vuxna som bryr sig om hur de mår. De har också en betydligt mer positiv uppfattning om hur eleverna bemöter varandra. Även den generella nöjdheten med den kristna skolan är tydligt högre.

En analys av Skolenkäten visar att de kristna skolorna genomgående har bättre resultat än rikssnittet. Inom områdena *trygghet och förhindra kränkningar* har de kristna skolorna uppseendeväckande bättre resultat. En delförklaring till de höga värdena

kan möjligen vara att många av skolorna är förhållandevis små. Vad gäller *studiero* är resultatet endast aningen bättre i åk 8, men tydligt bättre i gymnasiets åk 2, jämfört med rikssnittet. Sammantaget visar enkätresultaten att elever vid kristna skolor, i betydligt högre grad än det nationella genomsnittet, upplever att skolorna lyckas leva upp till den värdegrund som läroplanerna slår fast för svensk skola.

Kristna skolor – starkare värdegrund i praktiken

- I **Skolinspektionens skolenkät** har elever i kristna skolor genomgående **bättre resultat än riksgenomsnittet** i centrala värdegrundsfrågor.
- Inom området **trygghet** upplever elever i kristna skolor i högre grad att de känner sig trygga, sedda och accepterade.
- När det gäller **att förhindra kränkningar** har kristna skolor klart högre förtroende för att vuxna ingriper när någon behandlas illa.
- **Studieron** är bättre i kristna skolor, framför allt i gymnasieskolan, där skillnaden mot rikssnittet är markant.
- Elever i kristna skolor upplever i större utsträckning att det finns **vuxna som bryr sig om hur de mår**, och att elever bemöter varandra med respekt.
- Den **samlade elevnöjdheten** är **tydligt högre** i kristna skolor än i genomsnittet för svenska skolor.
- Sammantaget visar elevernas egna svar att kristna skolor ligger i topp med att **uppfylla skolans värdegrundsuppdrag**.

7. Slutsatser och rekommendationer

I ett internationellt perspektiv är Sverige kraftigt avvikande, med en mycket liten andel kristna friskolor. Ändå utsätts just dessa skolor för hårda riktade inspektioner, och både politiska partier och andra opinionsbildare kräver att just dessa skolor ska stängas. Bland de konfessionella skolorna i Sverige är skolorna med kristen inriktning helt dominerande; 50 av 53 grundskolor och samtliga gymnasieskolor med konfessionell inriktning är kristna. De krav som höjs på förbud mot konfessionella skolor är därmed i praktiken ett krav på förbud mot just kristna skolor.

Sådana förbudskrav skulle möjligen kunna vara motiverade om allvarliga missförhållanden fanns dokumenterade på skolor med kristen inriktning. Så har varit fallet med flera muslimska skolor, varför de flesta av de skolor som registrerats som konfessionella med muslimsk inriktning har stängts de senaste åren. Detta visar att systemet fungerar: Skolinspektionen har alla verktyg som behövs för att kunna stänga skolor som inte når kunskapsmålen eller utgör risker för det öppna samhället. Ingen skola med kristen inriktning har stängts av Skolinspektionen.

7.1 Sammanfattande slutsatser

Denna rapport har haft som syfte att empiriskt pröva tre återkommande påståenden i den svenska skoldebatten rörande skolor med konfessionell inriktning – vilket i praktiken avser skolor med kristen profil: att de skulle bidra till segregation, ge sämre kunskapsresultat och förmedla värderingar som strider mot skolans värdegrund. Resultaten ger inget som helst stöd för dessa påståenden.

Tvärtom visar rapporten att kristna skolor i flera centrala avseenden uppnår bättre resultat än kommunala skolor, samtidigt som elevsammansättningen präglas av betydligt större mångfald än den allmänna debatten ger sken av. Dessa mönster är konsekventa över flera datakällor, indikatorer och årskurser, vilket stärker slutsatsernas tillförlitlighet.

7.2 Integration och segregation

När segregation analyseras utifrån socioekonomisk bakgrund, utländsk bakgrund och religiös/livsåskådningsmässig mångfald visar resultaten att kristna skolor inte utmärker sig som segregerade. Föräldrarnas utbildningsnivå på kristna skolor ligger nära riksgenomsnittet och tydligt lägre än genomsnittet för enskilda skolor som helhet. Kristna skolor har därmed inte en socioekonomiskt gynnad elevsammansättning.

Vidare har kristna skolor en avsevärt större andel elever med utländsk bakgrund än kommunala skolor. Även den religiösa sammansättningen är mer blandad än vad som ofta antas: mindre än hälften av eleverna har föräldrar som är aktiva i någon kyrka, och elever med muslimsk, judisk och ickereligiös bakgrund finns representerade på en klar majoritet av de kristna skolorna.

Sammantaget visar underlaget att kristna skolor i praktiken fungerar som integrerande miljöer med hög grad av social och kulturell blandning, snarare än som homogena eller exkluderande undervisningsmiljöer.

7.3 Kunskapsresultat och betygssättning

Rapportens analyser av kunskapsresultat visar genomgående att elever i kristna skolor presterar bättre än elever i kommunala skolor, både i grundskolan och i gymnasieskolan. Detta gäller samtliga centrala mått: andel elever som uppnår godkända betyg i alla ämnen, gymnasiebehörighet, genomsnittligt meritvärde samt andel elever som fullföljer gymnasiet med examen.

Skillnaderna är särskilt tydliga för elever med utländsk bakgrund, där kristna skolor uppvisar markant bättre resultat än kommunala skolor i samtliga analyserade indikatorer. Dessa resultat kan inte förklaras av en mer resursstark elevgrupp, då kristna skolor har en relativt hög andel elever med utländsk bakgrund och en föräldrautbildningsnivå nära riksgenomsnittet.

När betyg sätts i relation till resultaten på nationella prov visar analysen att kristna skolor generellt har mindre avvikelse mellan provresultat och slutbetyg än kommunala skolor. Detta indikerar att de högre betygen inte är ett resultat av glädjebetyg, utan av faktiska kunskapsnivåer hos eleverna.

7.4 Trygghet, studiero och värdegrund

Elevresultaten från Skolinspektionens skolenkäter visar att elever i kristna skolor i högre grad än riksgenomsnittet upplever trygghet, studiero och förtroende för att vuxna i skolan agerar vid kränkningar. Elever i kristna skolor upplever i större utsträckning att det finns vuxna som bryr sig om hur de mår, att elever bemöter varandra med respekt och att skolmiljön präglas av ordning och studiero. Den samlade elevnöjdheten är också tydligt högre än det nationella genomsnittet.

Resultaten indikerar att kristna skolor i praktiken lyckas väl med att genomföra skolans värdegrundsuppdrag, såsom det uttrycks i de nationella läroplanerna.

7.5 Sverige i ett europeiskt perspektiv

I ett europeiskt sammanhang utgör Sverige ett tydligt undantag. Skolor med kristen inriktning ses över hela Europa och i större delar av världen som en självklar del av skolväsendet. I flera länder går en betydande andel – i vissa fall en majoritet – av eleverna i kristna skolor som står under offentlig tillsyn och följer nationella läroplaner.

Samtidigt har Sverige både Europas mest restriktiva regelverk och den lägsta andelen elever i konfessionella skolor. Trots det förekommer i Sverige omfattande krav på att ytterligare begränsa eller avveckla dessa skolor – krav som i praktiken nästan uteslutande riktas mot skolor med kristen inriktning. Det finns inget annat land i Europa där det förs diskussioner om att förbjuda konfessionella skolor. De enda länder i världen som har ett förbud mot konfessionella skolor är en handfull totalitära stater.

7.6 Konsekvenser av ett förbud mot konfessionella skolor

Givet rapportens samlade resultat finns det inga tillgängliga fakta som stöder tesen att ett förbud mot konfessionella skolor skulle bidra till de mål som ofta anförs i debatten, såsom ökad likvärdighet, minskad segregation och stärkt värdegrund.

Ett avskaffande av konfessionella skolor skulle i realiteten nästan uteslutande drabba kristna skolor. Ur en rad aspekter vore detta kontraproduktivt för samhället. Eftersom de kristna skolorna överträffar de kommunala i samtliga mätetal som har analyserats i denna rapport, skulle ett förbud mot konfessionella skolor i verkligheten drabba några av de bäst fungerande skolorna i Sverige, och skulle rimligen ge helt motsatta resultat än vad friskolekritikerna önskat sig.

Utifrån resultaten i denna rapport kan man dra slutsatsen att ett avskaffande av konfessionella skolor skulle kunna påverka segregationen, men då i form av ökad segregation. Ett förbud skulle möjligen också kunna ge en form av likvärdighet i kunskapsnivå, genom att skolor med mycket goda kunskapsresultat försvinner. Det kan dock knappast vara eftersträvänsvärt. Eftersom de kristna skolorna tydligt överträffar de kommunala när det gäller elevernas upplevelser av hur skolorna har lyckats gestalta och förmedla den svenska skolans värdegrund skulle ett förbud mot kristna skolor också försvaga svensk skolas förutsättningar att förmedla de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

7.7 Rekommendationer

Mot bakgrund av rapportens resultat lämnas följande rekommendationer:

- Att skolor bedöms och regleras utifrån kvalitet, måluppfyllelse och värdegrundsarbete – inte utifrån konfessionell profil.
- Att tillsyn och ingripanden inriktas på dokumenterade brister hos enskilda huvudmän, oavsett driftsform eller inriktning.
- Att den offentliga skoldebatten förs med tydlig åtskillnad mellan olika typer av skolor och med korrekt användning av begrepp.
- Att internationella erfarenheter av pluralistiska skolsystem tillvaratas i den svenska skolpolitiken.

Resultaten i denna rapport visar att de kristna skolorna ger ett viktigt bidrag till det svenska skolsystemet. Den svenska skolans värdegrund bygger enligt läroplanerna på "den etik som förvaltats av kristen tradition och västerländsk humanism". I stället för att försöka förbjuda några av landets bäst fungerande skolor borde de politiska partierna hellre uppmuntra skolmyndigheterna att ta vara på lärdomar från de kristna skolornas framgångsrika arbete. Då kan vi få ett skolsystem i Sverige som präglas av tolerans, goda kunskaper och trygghet inom ramen för vår gemensamma värdegrund.

Källförteckning

Politiska och juridiska källor

Skollag (2010:800)

Regeringen, "Etableringsstopp för fristående skolor och fristående fritidshem med konfessionell inriktning", Lagrådsremiss 14 juli 2022

SOU 2019:64 Nya regler för skolor med konfessionell inriktning, inkl remissvar

SOU 2025:18, Ett likvärdigt betygssystem

Rättspraxis från Europadomstolen

Statistik från Europeiska skoldepartement och -myndigheter

Myndighetskällor

Skolinspektionen, Resultat skolenkäten 2025, <https://www.skolinspektionen.se/skolenkaten/resultat-fran-skolenkaten/resultat-skolenkaten-2025/>

Skolverkets webbplats, www.skolverket.se

Litteratur och tidningar

Eddebo, Johan, Per Ewert, Sven Magnusson, *Kränkta för sin tro: Kristna ungdomars upplevelse av sekulär intolerans i dagens svenska skola*, Claphaminstitutet, rapport 4:2020

Elevens religiösa bakgrund i skolor med kristen inriktning, Kristna friskolerådet, Rapport 2022-3

Hur är det egentligen med glädjebetygen? En faktagenomgång med fokus på betygsavvikelser i kommunala och fristående grundskolor, Almega Utbildning, 2025-12

Kittelmann Flensner, Karin, *Religious Education in Contemporary Pluralistic Sweden*, Doktorsavhandling, Göteborgs universitet 2015

Magnusson, Sven, *Glädjebetyg i Uddevallas skolor? Rapport Edvice Skolkonsult 2026 Skolans organisering, Liberalerna, 2025*

Olsson, Emma, "Utredaren: Svårt stoppa religiösa friskolor", *Lärarnas Tidning*, 8 januari 2020

Qvarsebo, Jonas, Fredrik Wenell, *Konfessionella friskolor – samhällsproblem eller mänsklig rättighet?* Timbro 2018

Österberg, Oscar, *Unga tycker om andra: En studie av skolelevens attityder, tillit och utsatthet*, Forum för levande historia 2026

Övriga internetkällor

Socialdemokraternas webbplats, rubrikerna "Friskolor", "Religiösa friskolor,

<https://www.socialdemokraterna.se/var-politik/a-till-o/friskolor>,

<https://www.socialdemokraterna.se/var-politik/a-till-o/religiosa-friskolor>,

TV4, "L vill avveckla alla religiösa skolor: "Barn ska inte indoktrinerats",

<https://www.tv4.se/artikel/6YpwyjcV2a9qlSXfKiBgvV/l-avveckla-alla-religiosa-skolor>

